

Motion till riksdagen 2025/26:2698

av **Per-Arne Håkansson m.fl. (S)**

Utbildning och kunskap om kooperativt företagande

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att främja utbildning och kunskap om kooperativt företagande och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Kooperativa och ömsesidiga företag är en viktig del av näringslivet i Sverige. Men okunskapen om sektorn är stor och det får negativa följder för dagens och även för morgondagens kooperativa företag.

De hundra största kooperativa och ömsesidiga företagen i Sverige sysselsätter cirka 100 000 människor och har en omsättning på omkring 660 miljarder kronor senaste året och det startas hundratals nya kooperativa företag över hela landet varje år.

FN utlyste 2025 till kooperationens år för att lyfta fram kooperativa företags betydelse för samhället och bidrag till de globala hållbarhetsmålen. Det finns anledning att följa upp de initiativ som togs framförallt av den samlade kooperativa rörelsen och idéburna företag.

Trots sektorns storlek och betydelse finns det bristande kunskaper om den kooperativa företagsformen och det gäller tyvärr även inom den högre utbildningen.

För att kartlägga frågan gjorde Svensk Kooperation en studie kring hur kunskap om kooperativa och ömsesidiga företag inkluderas på universitet och högskolor i Sverige. Granskningen omfattade 271 relevanta kursplaner och visade att kooperation, ömsesidiga företag, ekonomiska föreningar eller personalägda företag inte fanns med över huvud taget i någon av kursplanerna. Däremot fanns aktiebolag med som en röd tråd genom många av utbildningarna. Landets utbildningar behöver i högre grad inkludera den kooperativa och ömsesidiga affärsmodellen i relevanta utbildningar för att Sverige långsiktigt ska öka mångfalden av företagsformer i landet.

Även forskningen i Sverige har ett alltför ensidigt fokus på det aktiebolagsdrivna företagandet. För att utveckla den kooperativa sektorn och därmed hela näringslivet behövs mer forskning om kooperativa och ömsesidiga företag.

Bristande kunskap om Kooperation påverkar även myndigheters och bankers agerande gentemot kooperativa företag negativt. Det kan handla om att inte få starta ett bankkonto eller att kooperativa företag i relation till finansiella aktörer behöver förklara det särskilda i sin associationsform i återupprepade, tidsödande byråkratiska processer. Troligen är detta även en bidragande faktor till den brist på finansiering som idag hindrar kooperativ utveckling och innovation i Sverige. Dessutom behöver offentligt finansierad företagsrådgivning som ges, till exempel via Almi, ha tillräckliga kunskaper om kooperativt företagande för att på ett likvärdigt sätt kunna inkludera företagsformen i sin rådgivning runt om i landet.

Det finns en bred enighet i riksdagen kring att det kooperativa och ömsesidiga företagandet behöver stärkas. Det är den nya lagen om ekonomiska föreningar ett exempel på.

Vill vi ha ett mer diversifierat näringsliv, ett mer demokratiskt näringsliv och ett kooperativt företagande som sätter människan i centrum så måste även kunskapen om sådant företagande spridas och fördjupas.

Per-Arne Håkansson (S)

Isak From (S)

Johan Andersson (S)

Azadeh Rojhan (S)

Eva Lindh (S)

Denis Begic (S)

Malin Larsson (S)

Mats Wiking (S)

Hans Ekström (S)

Louise Thunström (S)

Tomas Kronståhl (S)

Anna Wallentheim (S)

Anna-Belle Strömberg (S)

Lars Mejern Larsson (S)

Peter Hedberg (S)

Kristoffer Lindberg (S)

Heléne Björklund (S)